

รายละเอียดของรายวิชา
รหัสวิชา ๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา
(Buddhist Festival and Traditions)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น / ทุกสาขาวิชา	

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา (Buddhist Festival and Traditions)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ (๓-๐-๖) วิชา ๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา รายวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ประธานหลักสูตร ๔.๒ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลเภา เพ็งวิภาศ ๔.๓ อาจารย์ผู้สอบประจำรายวิชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลเภา เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษา ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ชั้นปีที่ ๑
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑ มิถุนายน ๒๕๖๗

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑.๑ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล

๑.๒ เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเห็นคุณค่าความสำคัญจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม

๑.๓ เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความรู้เทศกาลและพิธีกรรมที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๑.๔ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในการนำเอาความรู้เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบันได้

๑.๔ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และอธิบายอิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทยได้

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ เพื่อปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

๒.๒ เพื่อปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ**๑. คำอธิบายรายวิชา**

ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัยพุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาล ความสำคัญคุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาลและพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติในประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่มีต่อสังคมไทย

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
รวม ๑๖ สัปดาห์ ๔๘ ชั่วโมงต่อภาค	สอนเสริมในกรณีทดแทน ชั่วโมงเรียน ที่ไม่สามารถทำ การเรียนการสอนได้	-	ด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์ Facebook. E-mail. Line โทรศัพท์
- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา

(Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	คุณธรรม จริยธรรม	ความรู้	ทักษะทาง ปัญญา	ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลฯ	ทักษะการ วิเคราะห์ฯ

	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๐๐๐ ๒๓๘ เทศกาลและพิธีกรรม พระพุทธศาสนา		●		●		●	●		●	●				●	

<p>๑. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>(๑) มีศีลธรรมและศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา</p> <p>(๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม</p> <p>(๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p>
<p>๑.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>(๑) สอดแทรกเรื่องศีลธรรม ศรัทธาจิตสาธารณะและการเสียสละเพื่อส่วนรวมในการเรียนการสอน</p> <p>(๒) การเป็นต้นแบบที่ดีของผู้สอน</p> <p>(๓) เรียนรู้จากกรณีตัวอย่างประเด็นปัญหาทางด้านศีลธรรมเพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ปัญหา</p> <p>(๔) เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและจัดกิจกรรมในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน</p>
<p>๑.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>(๑) สังเกตพฤติกรรมของนิสิตในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>(๒) อภิปราย รายงาน การนำเสนอและการตอบคำถาม</p> <p>(๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต</p> <p>(๔) นิสิตประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน</p>
<p>๒. ความรู้</p> <p>๒.๑ ผลการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>(๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและเนื้อหา</p> <p>(๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง</p>
<p>๒.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>(๑) สอนแบบบรรยายและใช้โจทย์ปัญหา</p> <p>(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>(๕) ศึกษาดูงาน</p>
<p>๒.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>(๑) ทดสอบย่อย</p> <p>(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p> <p>(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>(๔) นำเสนอผลงาน</p>

<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน</p> <p>(๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>
<p>๓.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>(๑) สอนแบบบรรยายโดยใช้ภาพประกอบ</p> <p>(๒) สอนโดยใช้กรณีศึกษา</p> <p>(๓) เรียนรู้โดยการปฏิบัติ</p> <p>(๔) เรียนรู้แบบร่วมมือ</p> <p>(๕) ศึกษาดูงาน</p>
<p>๓.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>(๑) ทดสอบย่อย</p> <p>(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p> <p>(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>(๔) นำเสนอผลงาน</p>
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม</p> <p>(๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>(๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p>
<p>๔.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>(๑) มอบหมายงานกลุ่ม</p> <p>(๒) สอนจากสภาพจริงที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคม</p> <p>(๓) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน</p> <p>(๔) ศึกษาดูงาน</p>
<p>๔.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>(๑) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกระหว่างการเรียนการสอนและการทำงานร่วมกับเพื่อน</p> <p>(๒) ประเมินผลงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>(๓) พิจารณาจากผลการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต</p>
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>(๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้</p> <p>(๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน</p> <p>(๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม</p>

<p>๕.๒ กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>(๑) สอนโดยการฝึกปฏิบัติ</p> <p>(๒) มอบหมายงานค้นคว้าความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ</p> <p>(๓) นำเสนองานโดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๓ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>(๑) ทดสอบย่อย</p> <p>(๒) สอบกลางภาคและปลายภาคเรียน</p> <p>(๓) ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย</p> <p>(๔) นำเสนอผลงาน</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน				
ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	<p>๑. ทดสอบ วัดพื้นฐานความรู้ก่อนเรียน</p> <p>๒. อธิบายสังเขปรายวิชา และ แนะนำเนื้อหาวิชา และกระบวนการการเรียนการสอน</p> <p>๓. อธิบายแผนการสอน และวิธีการประเมินผล ตามกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ</p>	๓	<p>- เรียน และการประเมินผล</p> <p>บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบผ่านโปรแกรม Power Point</p> <p>เอกสารประกอบการบรรยาย</p>	<p>ผศ.ดร. พลเผ่าเพ็งวิภาศ</p> <p>อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน</p>

	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทศกาลและพิธีกรรม ๑.๑ ความนำ ๑.๒ ความหมายเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ๑.๓ ความเป็นมาของเทศกาลพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ๑.๔ องค์ประกอบของเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ๑.๕ ประเภทของเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ๑.๖ ความสัมพันธ์ระหว่างเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ๑.๗ คุณค่าและอิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา	๓	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิต Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน
๒	บทที่ ๒ เทศกาลและพิธีกรรมในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๒.๑ ความนำ ๒.๒ แนวคิดเรื่องเทศกาลในสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๒.๓ แนวคิดเรื่องพิธีกรรมในสมัยพุทธกาลที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๒.๔ ความสัมพันธ์และคุณค่าของเทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์	๓	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิต Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน

๓	บทที่ ๓ เทศกาลและพิธีกรรมหลังพุทธกาล ๓.๑ ความนำ ๓.๒ ย้อนรอยพิธีกรรมหลังพุทธกาล ๓.๓ พิธีกรรมการบรรพชาอุปสมบท หลังพุทธกาล ๓.๔ บทบาทพระสงฆ์ในประกอบพิธีกรรมในยุคหลังพุทธกาล ๓.๕ การสร้างพระพุทธรูปและเจดีย์ ๓.๖ วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อระลึกถึงพระพุทธเจ้า ๓.๗ การจัดเทศกาลในประเทศอินเดีย พิธีกรรมที่มีอิทธิพลต่อประเทศไทยหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทศกาลและพิธีกรรมหลังพุทธกาล	๓	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิต Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน
๔ - ๕	บทที่ ๔ เทศกาลและพิธีกรรมในประเทศไทย ๔.๑ ความนำ ๔.๒ เทศกาลที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา - เทศกาลสงกรานต์ - เทศกาลสารท - เทศกาลทอดกฐิน - เทศกาลลอยกระทง ๔.๓ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ๔.๓.๑ พิธีที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์และราชการ(พิธีหลวง) - พระราชพิธี - พระราชกุศล - รัฐพิธี ๔.๓.๒ พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาสำหรับประชาชนทั่วไป - งานมงคล- งานอวมงคล	๖	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิต Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน

๖ - ๗	บทที่ ๕ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ๕.๑ ความนำ ๕.๒ อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ๕.๓ ด้านความเชื่อและจิตใจ ๕.๔ ด้านวัฒนธรรมประเพณี ๕.๕ ด้านสังคมและการปกครอง ๕.๖ ด้านเศรษฐกิจ ๕.๗ ด้านการศึกษา ๕.๘ ด้านสิ่งแวดล้อม	๖	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิต Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน
๘ - ๙	บทที่ ๖ เทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทย ๖.๑ ความนำ ๖.๒ เทศกาลและพิธีกรรมของ ภาคเหนือ - การ เข้ากรรม - ตานก๋วยสลาก- ประเพณียี่เป็ง ๖.๓ เทศกาลและพิธีกรรมของภาค กลาง - วัน สารทไทย - ตักบาตรเทโว - โยนบัว ๖.๔ เทศกาลและพิธีกรรมของภาคตะวันออกเฉียง เหนือ - แห่ผีตาโขน-แห่ปราสาทผึ้ง - บุญผะเหวด ๖.๕ เทศกาลและพิธีกรรมของ ภาคใต้ - ชิงเปรต - ชักพระ	๖	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิต Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน

๑๐ - ๑๑	บทที่ ๗ ระเบียบพิธีกรรม ๗.๑ ความนำ ๗.๒ ศาสนพิธี หมวดที่ ๑ - กุศลพิธี - พิธี แสดงตนเป็นพุทธมามกะ ๗.๓ ศาสนพิธี หมวดที่ ๒ - บุญพิธี - พิธี อนุโมทนาบุญ ๗.๔ ศาสนพิธี หมวดที่ ๓ - ทานพิธี - พิธี ถวายเทียนพรรษา ๗.๕ ศาสนพิธี หมวดที่ ๔ - ปกิณณกพิธี- พิธี ปฏิบัติธรรม	๖	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สไลด์ Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน
๑๒ - ๑๓	บทที่ ๘ พระราชพิธีและรัฐพิธี ๘.๑ พระราชพิธี - ความเป็นมาของพระราชพิธี - ความหมายของพระราชพิธี - ความสำคัญและความเป็นมาของพระราชพิธี ๘.๒ พระราชพิธีในรัชกาลที่ ๑๐ ๘.๓ รัฐพิธี - ความสำคัญและความเป็นมา - ความหมายของรัฐพิธี - ประเภทรัฐพิธี	๖	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สไลด์ Power Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน

๑๔ - ๑๕	บทที่ ๙ หลักการปฏิบัติหน้าที่ในพิธีกรรม ๙.๑ ความนำ ๙.๒ ความหมายและความสำคัญของศาสนพิธีกรรม ๙.๓ คุณสมบัติของศาสนพิธีกรรม ๙.๔ จรรยาบรรณของศาสนพิธีกรรม ๙.๕ บทบาทและหน้าที่ของศาสนพิธีกรรม ๙.๖ การประยุกต์ใช้ทักษะภาษาสำหรับศาสนพิธีกรรม ๙.๗ ข้อควรระวังทั่วไปของศาสนพิธีกรรม	๓	- ใช้การบรรยาย ให้การศึกษาค้นคว้า นำเสนองาน การ สาธิตPower Point สื่อ VCD Projector	ผศ.ดร. พลเฝ้า เพ็งวิภาศ อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน
๑๖	สอบปลายภาค	๓		
รวม ๑๖ สัปดาห์ ๔๘ ชั่วโมง				

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	๑. คุณธรรม จริยธรรม (๑) มีศีลธรรมและศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (๒) มีจิตสาธารณะและเสียสละเพื่อส่วนรวม (๓) เคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ๒. ความรู้ (๑) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการทฤษฎีและเนื้อหา (๒) ใช้ความรู้มาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล	ตลอดภาคการศึกษา ๑๖ สัปดาห์ ๔๘ ชั่วโมง	๑๐%

	(๓) สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง		
๒	<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>(๑) สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐาน</p> <p>(๒) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล</p> <p>(๓) สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p> <p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>(๑) สามารถทำงานเป็นทีมทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม</p> <p>(๒) มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักควบคุมอารมณ์ และยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล</p> <p>(๓) รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>(๑) ใช้ทักษะวิเคราะห์เชิงตัวเลขได้</p> <p>(๒) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน</p> <p>(๓) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>ตลอดภาคการศึกษา</p> <p>๑๖ สัปดาห์ ๔๘ ชั่วโมง</p>	๓๐%
๓	สอบปลายภาค	ตลอดภาคการศึกษา	๖๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก

คุณ โทชน์ พิพิธศาสนา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๘.

จรัส พยัคฆราชศักดิ์. ศาสนาและวรรณกรรมนิยมในท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๔.

เดือน คำดี. ศาสนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตร, ๒๕๔๕.

บุญมี แทนแก้ว. ประเพณีและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, ๒๕๔๗.

วิรัช ภีรพันธ์เมธี. ศาสนพิธีและวันสำคัญทางศาสนา. พิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพนางการเวก .

กรุงเทพมหานคร : เอี่ยมขอพึ่ง , ๒๕๔๐.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์, ๒๕๔๖.
 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. **ข้อพึงปฏิบัติในการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท**. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด(มหาชน), ๒๕๔๒.
 สุขเมธ เมธาวิทยกุล. **พิธีกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
 เตือน คำดี. **ศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๓๗.
 พระมหาสมปอง ปมุทีโต (ผู้แปล). **คัมภีร์อภิธานวรรณาน**. กรุงเทพมหานคร :ธรรมสภา, ๒๕๔๒.
ในพระไตรปิฎก วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา พุทธศาสนศึกษา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔.
 พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **จาริกบุญจาริกธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์สวย, ๒๕๔๗.
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.
 คณะสงฆ์และรัฐบาล. **หลักสูตรธรรมศึกษาชั้นตรี สนามหลวงแผนกธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๑, กรุงเทพฯ : มหามกุฏราชวิทยาลัย. ๒๕๕๘.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ตำราเกี่ยวกับเทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในประมวลรายวิชา

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตดังนี้

- ๑) การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- ๒) การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- ๓) การประเมินผู้สอนทุกด้าน และประเมินผลงานของนิสิต

๔) ข้อเสนอแนะผ่านกระดานเสวนา (web board) ที่ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับผู้เรียนโดยให้ทุกคนประเมินประสิทธิภาพของรายวิชา ซึ่งรวมถึง วิธีการสอน การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียนโดยช่องทาง E-mail และ face book

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

๒.๑ ผลงานของนิสิต ๒.๒ ผลการสอบ

๒.๓ การประเมินการสอนโดยคณะกรรมการประเมินการสอนที่แต่งตั้งโดยคณะ หรือภาควิชา จากการสังเกตขณะสอน และการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้เรียน

๓. การปรับปรุงการสอน

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ แล้ว จึงมีการปรับปรุงการสอนโดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอนดังนี้

- ๓.๑ สัมมนาการจัดการเรียนการสอน โดยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (Knowledge Management)
 ๓.๒ กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทบทวนและปรับปรุงกลยุทธ์และวิธีการสอนจากผลการประเมิน
 การประเมินประสิทธิผลของรายวิชา แล้วจัดทำรายงานรายวิชาตามรายละเอียดที่ สกอ.กำหนด ทุกภาคการศึกษา
 ๓.๓ มีการประชุมอาจารย์เพื่อหาหรือปัญหาการเรียนรู้อของผู้เรียนและร่วมกันหาแนวทางแก้ไข

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์รายวิชาของนิสิต

ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ใน
 รายวิชาได้จากสอบถามผู้เรียนหรือการสุ่มตรวจผลงาน รวมถึงพิจารณาผลการทดสอบย่อย และหลักการออกผลการ
 เรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในรายวิชาได้ดังนี้

- ๔.๑ การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของผู้เรียนโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่
 อาจารย์ประจำหลักสูตร
 ๔.๒ มีการตั้งคณะกรรมการในภาควิชาเพื่อตรวจสอบผลประเมินการเรียนรู้อของผู้เรียน โดยตรวจสอบข้อสอบ
 รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
 ๔.๓ มีคณะกรรมการประเมินการสอนทำหน้าที่ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในรายวิชาโดยสุ่มประเมิน
 ข้อสอบและความเหมาะสมของการให้คะแนน ทั้งคะแนนดิบและระดับคะแนนของรายวิชา ร้อยละ 60 ของรายวิชา
 ทั้งหมด ในความรับผิดชอบของภาควิชา ภายในรอบเวลาของหลักสูตร

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- ๕.๑ ปรับปรุงรายวิชาให้มีเนื้อหาทันสมัย เหมาะสมกับบริบทของสังคมและการเรียนรู้ในปัจจุบัน
 ๕.๒ เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการตลาดให้มีความหลากหลายมากขึ้น
 หลักสูตรมีระบบการทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากผลการประเมินการสอนโดยผู้เรียน ผล
 การประเมินโดยคณะกรรมการประเมินการสอนของหลักสูตร การรายงานรายวิชาโดยอาจารย์ผู้สอน หลักการ
 ทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา อาจารย์ผู้สอนรับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหาที่สอนและกลยุทธ์การสอนที่ใช้ และ
 นำเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา เสนอต่อวิทยาลัยสงฆ์ เพื่อนำเข้า
 ประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตรพิจารณาให้ความคิดเห็นและสรุปวางแผนพัฒนาปรับปรุงสำหรับใช้ในปีการศึกษา
 ต่อไป

ลายมือชื่อ

(ประธานหลักสูตร.....)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลายมือชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พลเผ่า เพ็งวิภาศ)

อาจารย์ผู้สอบประจำรายวิชา

ลายมือชื่อ

(อาจารย์ ชัยรัตน์ มาสอน)

อาจารย์ผู้สอบประจำรายวิชา

